

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

9/2006

Vzpomínka na vznik Československé republiky 28. října 1918

Na podzim 1918 se zemím Dohody podařilo zcela paralyzovat vojenský odpor Německa a Rakousko-Uherska, přestože byly oslabeny vyřazením Ruska, které po bolševické revoluci (listopad 1917) uzavřelo v březnu 1918 separátní brest-litevský mír. Vojenská porážka donutila monarchii obou států, které válku přivodily, císaře Viléma II. a Karla I. přistoupit na podmínky míru stanovené W. Wilsonem a vyhlásit dalekosáhlé reformy.

V Rakousko-Uhersku byla přiznána politická autonomie všem národům monarchie a zavedena federalizovaná státní struktura. Odpor domácího obyvatelstva proti válkou zdiskreditovanému monarchickému řádu však vedl v Německu k listopadové revoluci 1918 a k vyhlášení demokratické výmarské republiky, v Rakousko-Uhersku urychlil plány národních politických reprezentací na ustavení samostatných nástupnických států. Rakousko-uherské císařství se rozpadlo na Rakousko, Maďarsko a nově založené národní státy Československo a Jugoslávie (Království Srubů, Chorvatů a Slovinců), zbývající části se připojily k obnovenému Polsku a Rumunsku.

V říjnu 1918 dosáhli čeští a slovenští politikové v zahraničí u dohodových států uznání Československé národní rady za prozatímní vládu Československé republiky (Tomáš Garrigue Masaryk-prezident, předseda vlády a ministr vnitra, Edvard Beneš-ministr zahraničí, Milan Rastislav Štefánik-ministr války) na základě Washingtonské deklarace. V době, kdy Česká národní rada projednávala v Ženevě konkrétní postup ustavení státu s delegací pražského Národního výboru, vedenou Karlem Kramářem, došlo 28. října 1918 v Praze ke spontánní proklamaci republiky. Podnětem k této akci, která proběhla jako lidová slavnost, dalo zveřejnění noty rakousko-uherského ministra Andrassyho o přijetí Wilsonových podmínek míru Rakousko-Uherskem. Text noty se rovnal kapitulaci habsburské monarchie.

28. října 1918 večer vydal Národní výbor svůj první zákon o zřízení samostatného československého státu. Poté bylo ještě zveřejněno svolání Národního výboru: „Lide československý, Tvůj odvčký sen stal se skutkem...“

K úspěchu zahraniční akce, směřující k ustavení československého státu, významně přispěly československé legie a jejich účast na válečných akcích Dohody.

(Převzato z knihy *Dějiny země Koruny české*)

Vzpomínkový akt na Dukelských pohřebištích

Nejsem jediná, kterou bolí to, že u nás, v naší republice, ve dnech výročí bojů u Dukelský průsmyk a překročení hranice naší vlasti Čs. armádním sborem, se téměř nevzpomíná. Naši občané nejeví zájem s pietou vzpomenout na ty stovky padlých a tisíce raněných, které tak

odhodlaně a dobrovolně šly bojovat za naši republiku, za zem svých předků, kteří ji před mnoha léty opustili. Mládež téměř nic neví o těchto nedávných dějinách a ve škole se tomu neučí, a pokud dostávají velmi skromné informace, pak jsou ještě hodně zkrleslé.

Jak velký rozdíl je v tomto vlasteneckém citění mezi naší mládeží a mladými lidmi v Polsku a na Slovensku.

Měla jsem možnost zúčastnit se letos začátkem října zájezdu na Duklu, na vzpomínkové oslavy. Zájezd pořádko Ministerstvo obrany a Československá obec legionářská. Stalo se již tradicí, že první vzpomínková akce je na území Polska v Novosilkach, kde bojovala naše Paradesantní brigáda. U místní školy stojí pomník našim padlým vojákům při osvobození tohoto území. Jejich pozůstatky jsou pohřbeny v přilehlém parku pod velkou košatou břízou. Čestnou stráž společně s Polskými Podhalanskými střelci stáli zástupci naší armády. Proslovky měli jak zástupci místních městských úřadů, tak i zástupci vojenských jednotek polských a našich.

Modlitbu za padlé pronesl místní katolický kněz. Součástí oslav bylo udělování vyznamenání pamětními medailemi.

Po ukončení vzpomínkového aktu celý konvoj mnoha autobusů odjel do města Dukla, ve kterém se nachází hřbitov padlých čs. vojáků jak v první, tak i druhé světové válce. Tam se ceremoniál opakoval s tím rozdílem, že polští vojáci mají velmi dojemný akt, ve kterém čtou jména padlých a vojenská jednotka odpovídá slovy „Padl v boji slávy“. Věřte, že při těchto slovech nejen že cítíte mrazení v zádech, ale mnohým i otrlým lidem se objeví slzy v očích. Byli jsme překvapeni, jak srdečnými slovy pronesl svou řeč o našich padlých, kteří bojovali na tomto území i za Polsko primátor města Dukla. Na obou pohřebištích byla provedena pocta vojenskými salvami a položením věnců.

V místním vojenském muzeu se mohli přítomní seznámit s historií bojů, a kdo měl chuť, mohl ochutnat z vojenské polní kuchyně jejich typickou „grochówke“ anebo ještě chutnější „bigos“. Poláci nás přijali velmi srdečně s typickou polskou pohostinností. Chci podotknout, že těchto oslav se zúčastnili nejen vojáci a hosté, ale i místní mládež, a to dobrovolně, bez donucování, ale i velmi mnoho slovenských občanů, kteří přijeli autobusy snad ze všech stran Slovenska.

6. října následovaly vzpomínkové oslavy na Dukelském hřbitově na území Slovenska. Přítomen byl i prezident Slovenské republiky, ministr obrany a další vládní činitelé, zástupci různých organizací a velmi mnoho mládeže. Kladení věnců a kytic bylo bezpočetné. Tam si náš člověk teprve uvědomí ten ohromný rozdíl mezi našimi občany a tou nefalšovanou úctou padlým jak v Polsku, tak i na Slovensku.

Ve Svidniku se přítomní opět shromáždili u nádherné sochy našeho velitele armádního generála Ludvíka Svobody. Následovaly proslovy a slova úcty a díky našemu veliteli a opět nesčetný počet věnců a kytic. Poslední pietní akt probíhal na pohřebišti sovětských vojinů, kde je jich pohřbeno 21 000. Na jejich návrat čekaly

jejich matky, manželky a děti, tak jako naše čekaly na své blízké, kteří v této krvi prosáklé zemi odpočívají, a nikdy se jich nedočkaly. Na „DUKLU“ naši rodáci a jejich potomci nikdy nezapomenou.

Irena Malínská

*V Karpatsko-Dukelské operaci bojovalo:
Československých vojáků 16 600 z toho
Čechů 7 800 Ukrajinců 4 000, Slováků 3 600
a ostatních národností 1 200.*

Padlo 1 300 vojáků

Nezvěstných 502 a raněných 2 172

*Sovětských vojáků se zúčastnilo 150 000 a padlo
21 000*

Němců 100 000 a padlo 11 000

*Němci měli výhodnější pozici, protože byli
v terénu dříve připraveni a byli v obraně.*

Hudba v 1. čs. brigádě

V žádném případě se necítím být povolán k tomu, abych hodnotil hudbu v naší brigádě po odborně-umělecké stránce. Pro to jsou jistě povolánější. Přesto bych chtěl čtenáře tohoto článku alespoň seznámit, jako příslušník této hudby, jakým potíším musel dirigent čelit při budování této jednotky. Konečně bych byl rád, aby v tomto článku zaznělo, i když po době delší než 60 let, že všichni hudebníci byli rehabilitováni proti různým invektivám a narážkám od některých příslušníků ostatních jednotek, jako: „přežili jste válku v teplíčku.“

Musím začít od svých 12 let, kdy jsem se začal učit hrát na housle u pana Dyka. O dva roky později jsem chodil na hodiny klavíru k francouzské profesorce, proto jsem se učil i francouzštinu a později i němčinu. Jako klukovi se mi to moc nezamlouvalo, neboť jsem měl málo času na klukovské hry. Ovšem, moje maminka, sama jako učitelka věděla velmi dobře, co pro život znamená vzdělání a byla proto velmi neoblomná. Správnost jejího postoje se potvrdila po vypuknutí války mezi Německem a Sovětským svazem. Němci na okupovaném území uzavřeli střední školy a já jsem se v té době učil hrát na housle již pět let. Ucházet jsem se proto o přijetí do šestičlenné hudby, která hrála k poslechu v největší restauraci v Lucku. Byl jsem přijat a tím jsem se uchránil před deportací na nucené práce do Německa. Za to patří díky mé mamince. V kapele byli tři Poláci, tři Ukrajinci a já. V té restauraci pracovali také dva učitelé z české školy - p. Krejčí jako účetní a p. Vlk jako výčepník. Ostatní hudebníci byli profesionálové. Hráli jsme populární skladby, jako např. Básník a sedlák, Lehká kavalérie a konečně známá tanga a valčíky.

Přišel březen 1944, kdy začala mobilizace. Štáb československé armády byl ve městě Rovno. Před odvodní komisí jsem na dotaz, jaké mám povolání, pouze sdělil, že jsem hrál v orchestru na housle. Byl jsem odveden do hudební čety, kde jsem byl po vykonané zkoušce zařazen do rodícího se symfonického orchestru, který řídil poručík Nejedlý. Řízením dechového orchestru byl pověřen rotmistr Kačirek. V podstatě již v Rovně se podařilo naplnit stavy obou těles. Dokonce se započalo s budováním pěveckého souboru.

Celkový počet, včetně dvou žen, dosáhl čtyřiceti pěti členů. Při nočních náletech byl zabit velmi dobrý trubáč Najman.

Jelikož byl naprostý nedostatek notového papíru, museli jsme linkovat papíry bílé a rozepisovat partitury pro jednotlivé hudební nástroje.

Dalším naším pobytovým místem bylo město Luck, kde jsme měli ve velkých kasárenských prostorách dostatek místa pro cvičení. Náš dechový orchestr měl několik koncertů v místním parku ve středu města. Stejně i symfonický orchestr vystoupil v městském divadle.

S celou československou armádou jsme se přesunuli do Besarabie. Po cestě jsme měli několik koncertů ve městě Proskurov, pro naši 2. paradesantní brigádu. Delší dobu jsme byli v Sadaguče a ve vesnici Stecevo, kde jsme jako vojáci museli prodělat i pochodová cvičení a střelbu z pušek. Také jsme vykonávali strážní službu u muničních skladů. Není účelem tohoto článku, abych vyjmenoval všechny koncerty, které jsme měli pro československou a sovětskou armádu a místní obyvatelstvo.

Osud naší hudby se naplnil ve vesnici Domoradz. Z velitelství 1. brigády por. Nejedlý dostal rozkaz uvolnit ve dvou etapách 30 mužů a odvelet je na frontu. Situace, jak známo, na naší frontě byla špatná. Já jsem byl přidělen do rot samopalníků 2. praporu, kde mne „přezbrojili“. Dostal jsem bubinkový samopal s dalším náhradním bubinkem, dále 2 granáty útočné, 2 obranné a 2 protitankové. Najednou jsem byl asi o 10 kg těžší. Dále jsem se střídával v nošení dvou zásobníků k lehkému kulometu Děcht'ar. Mým velitelem byl svobodník Nerad, kterého jsem obdivoval pro jeho statečnost.

Ani zde nebudu popisovat všechna tažení, kterých jsem se účastnil. Omezím se pouze na jediné, kdy poznáte, že mé působení v hudbě nebylo zbytečné. Naše rota, jako druhý sled, byla zakopána ve vesnici Zindranova. Vystřídali jsme sovětskou jednotku, která byla zakopána na kopci nad vesnicí. Ještě v zákopu jsem poskytl první pomoc sovětskému vojáku, který měl v levé části obličeje zaraženou střepinu. Byl stejně starý jako já, bylo mu 18 let. Byl v šoku, klepal se, brečel a volal maminku. Zaujali jsme obranné postavení ve třech zákopech podél kopce. Z naší roty byla vyslána šestičlenná hlídka, kterou vedl četař Nebiliak za účelem zjištění německých pozic. PO návratu hlídka hlásila, že Němci ustoupili několik kilometrů. Daň tohoto průzkumu byla velmi vysoká. Dva průzkumníci byli velmi těžce zraněni. Jeden z nich měl sepatř dlaně a prosil nás, abychom ho zastřelili, že mu nášlapná mina utrhla obě nohy. Sanitář mu obvažoval roztrhané pahýly. Pochodovali jsme po silnici k československé hranici. Z protějších kopců na nás Němci poslali sprchu minometných střel. V lese v různých prohlubních jsme našli útočiště. I zde byl jeden mrtvý a jeden velmi těžce zraněný. Byl jim četař Nebiliak. Střepina mu vytrhla břicho, strašně křičel a rukama si přidržoval vyhrězlá střeva.

Ing. Zdeněk Damašek, Praha
(Pokračování příště)

Vrácená paměť

(Pokračování z čísla 7)

Píšu poslední kapitulu mé paměti životopisu. Odjede přes Slovensko směr Hranice, tam překládka na přistávek železniční vagóny, odjede směr Vyškov na Moravě. Na nádraží čekal bratr mé manželky s povozem, který tady zůstal od války. Jako voják Svobodovy armády osídlil zemědělský majetek a k němu se nastěhovali jeho rodiče i rodiče mé manželky. Musíte čekat, až se něco uvolní, sdělili nám na obecním úřadu, kde probíhala administrativa a technická příprava scelování katastrální půdy,

po žních pak geometrické zaměřování a přiděl dle velikosti ke každé budově. Tak i moje rodina obdržela přiděl přes 7 ha půdy dle zanechaného majetku na Volyni a dle Benešova dekretu. Začali jsme hospodářit na přidělené usedlosti. Začátek nebyl nijak lehký, ale s pomocí manželky, bratra a rodičů se to dalo zvládnout.

Ještě se krátce vrátím k tomu propůjčenému hudebnímu barytonu roku 1947. Napadlo mě zaslat dopis na Ministerstvo národní obrany hudební školy, v dopise jsem požádal uvedeného ministerstva o vrácení zapůjčeného hudebního nástroje v době války československé jednotce na území Volyně v roce 1944. Do čtrnácti dní jsem obdržel odpověď, že jsou ochotni mnou zapůjčený baryton vrátit, ale nezaručují, že je to ten samý. Odpověděl jsem, že s uvedeným návrhem souhlasím a do deseti dnů jsem baryton obdržel pečlivě zabalený ve dřevěné bedně v naprosto vynikajícím technickém stavu k mé radosti a spokojenosti.

Pokračovali jsme s manželkou v soukromé zemědělské činnosti až do roku 1958. V období roku 1956 až 1958 jsem nastoupil do tříleté Mistrovské zemědělské školy ve Vyškově. Po ukončení studia jsem nastoupil jako agronom v místním jednotném zemědělském družstvu v Lysovicích o velikosti 452 ha orné půdy. V uvedeném rozsahu jsme hospodářili až do roku 1970, ovšem v nařízených vedení družstevního zemědělského majetku byly kladeny stále větší a větší technické nároky a proto jsem musel přijmout nástup na vyšší odborné studium na Zemědělském institutu při zemědělské technické škole. V roce 1971 nastalo první sloučení do větších zemědělských výrobních celků o velikosti 2,380 ha. Bylo to pět obcí. Dva roky nato další sloučení tzv. kooperátu o výměře 5,200 ha orné půdy v rozsahu jedenačtyř obcí. Řízení tak velkého celku vyžadovalo neomezený pracovní čas s velkým duševním i fyzickým vypětím.

V průběhu posledních dvanácti let mého působení bylo třeba prodělat další dva ročníky doplňovacího odborného studia s odstupem pěti let - tzv. postgraduální studium. Moje povolání nebyl jen uzavřený okruh působnosti, ale bylo nutné podílet se i na společenských aktivitách a to například: Vědeckotechnická zemědělská společnost - členem 18 let, poslanec Okresního národního výboru - dvě volební období, poslední volební období do Místního národního výboru. Tak moje Aktivní pracovní činnost skončila při odchodu do zasluženého starobního důchodu. Je třeba ještě dodat, že za mého služebního období mi bylo umožněno navštívit řadu evropských států, buď studijně nebo turisticky. Bylo to dvakrát Maďarsko, jednou Jugoslávie, jednou Bulharsko, dvakrát NDR třikrát Polsko, pětkrát Sovětský svaz (Krasnodar, Soči, Moskva, Kyjev, Oděsa, Kyšiněv, Charkov, Bílá Cerkev, Sokolovo, Sibiř Irkutsk, Bajkalské jezero, Bratsk, Minsk, Brest, Rovní. V roce 1997 Španělsko, Gibraltar.

Tímto stručně skončila paměť mého životopisu. Ale přece jen se musím ještě vrátit alespoň ve stručnosti k našim pamětím mladých let a to bylo pro tu naši generaci od roku 1934 až do roku 1940, velmi rád na to vzpomínám. Na ta naše volyňská městečka a vesničky, které jsem měl příležitost poznávat a navštívit. Především za doprovodu mého tatínka při odvodu plného žebříňáku chmele, který jsme odváželi do města Dubna k prodeji. Nebo bekonová prasata do Bubenské bekonárny, dále cesta do Kvapilova na nákup zemědělských strojů ve fabrice pana Svárovského, též do pivovaru pro nákup sudového piva. Několik pár kilometrů do Zdobunova na nádraží pro nějaký hutní materiál, dále do Klivanských lesů na pilu pro dřevěný materiál na stavbu stodoly, ovšem přede mnou musel onen materiál objednat a tak jsem osedlal koně a 20 km blátivou cestou přes ukrajinské vesnice v pořadí přes Novosilky, Velký Špakov český, Ploska, Miloslav, Šestákov český, Podčajej a teprve Klevaň, to mě bylo teprve 15 let. Dále cesty do mlýnů, které jsem jezdil sám a byly to mlýny v Dědkovicích pana Jurina, Moldava pana Hryzbyra, Hrušvice, Ukrajinska, Žernov, Olibov Ukrajinský, Krulov pana Leopolda Bačovského, Ozerany Ukrajinský, Urbalov český, odvoz cukrové řepy do cukrovaru Mizoče, dále nejvíce navštěvovaná města na nákupy, okresní Rovno a další městečko Varkoviče, tam se konaly pravidelné čtvrtletní jarmarky, rád vzpomínám, protože jsme jezdili přes obec Chomout a tam bydlely vedle sebe v pořadí tři tatínkovy sestry, Novotná, Votavova, Kinova a z manželčiny strany

Machova. Rádi jsme se tam stavovali, byli jsme vždy pohostěni čerstvě upečenými buchtami.

A. Vendolský (pokračování příště)

Byla jsem na setkání krajanů od Černobylu

V sobotu 21. října jsem se zúčastnila 2. celostátního setkání krajanů od Černobylu k 15. výročí jejich návratu do historické vlasti. Setkání se konalo v Jaroměři - Josefově.

Dopolední část tvořil odborný seminář na téma „Návrat krajanů: zkušenosti, problémy a perspektivy“. Erudovaně jej řídil doc. Boris Iljuk, vždy příjemný, usměvavý a pohotový. Jako první vystoupil doc. St. Černý, který hovořil o některých duchovních změnách, se kterými se krajané museli vyrovnávat. Odchovaní socialistickými idejemi přišli do prostředí, ve kterém vládli kapitalismus. Záhy zjistili, že Česká republika není tou ideální zemí, o které snili (jako ostatně i my, kteří jsme sem přišli po válce). Byli rozmístěni do četných lokalit, a to mělo vliv na postupné zanikání tradic, které si ve svém soužití vytvořili. Byli zvyklí si navzájem pomáhat a zde narazili na sobectví, individualismus a honbu za penězi. V některých lokalitách nebyli ani příliš vítáni. Nyní se jejich situace zlepšila, ale některé problémy stále přetrvávají. Mnohým není uznávána kvalifikace, hlavně starší ročníky těžko hledají uplatnění, a někteří mají potíže s přiznáním starobního důchodu. Ostatní účastníci semináře to dotvrzovali svými vlastními zkušenostmi.

Pan Jaroslav Ornst představil svou knihu o Malé Zubovštině, která podle přednesených úryvků se jeví jako velmi zajímavá, ale je zatím pouze v „samizdatu“, protože nemá vydavatele. Jeho ukrajinsko-český a česko-ukrajinský kapesní slovník je však již v prodeji.

Podvečerní kulatý stůl na téma „Co nám dala a vzala emigrace a reemigrace“ byl rovněž velmi zajímavý. Spontánně hovořili nejen starší, ale i mladí, kteří přijeli do ČR ještě jako děti. Nemohla jsem bohužel setrvat do konce, ale co jsem slyšela, mě velmi zaujalo. Pominu-li zajímavý obsah, příjemné na mne zapůsobily vyjadřovací schopnosti řečníků a jejich většinou vzorná čestina.

Kulturní program a večerní volnou zábavu jsem musela bohužel oželeť. Odcházela jsem nerada, protože tak srdečné a přátelské prostředí, jaké vytvořili přátelé z Malé Zubovštiny a Malinovyky, se v našem uspěchaném světě neobjevuje často. Děkuji Vám, přátelé.

Miloslava Záková

Osudy jednoho volyňského Čecha

(dokončení)

Po vypuknutí první světové války musel můj děda hned narukovat do ruské armády, ale již v roce 1915 se dostal do rakouského zajetí (do „plenu“, jak říkal). Jako zajatec pracoval v cukrovaru v Havraní u Mostu, ale také v Oslavanech u Brna. Nejčastěji však vzpomínal na jedno léto, kdy pracoval na statku u nějakého německého sedláka blízko Mariánských Lázní. Říkával, že sedlák byl často povolávan k odvodu, ale tato nepřijemnost se vždy odbyla velkým zavazadlem plným potraviny, které s sebou vozil jako úplatek pro odvodní komisi. O tom, kdy se vrátil ze zajetí, se snad ani nikdy nezminil. Zůstává pro mě záhadou, proč se nehlásil k Čechům, s nimiž nepochybně musel přicházet do styku. Pohyboval se totiž i v českém prostředí, protože vyprávěl, jak věřící opouštěli kostel, když na závěr bohoslužeb se začala hrát rakouská hymna Zachovej nám Hospodine.

Během války se snažil hospodářství udržet v chodu nejstarší syn, můj otec, kterému bylo tehdy 12 let. Když Volyň obsadila německá vojska, musel kromě vlastní práce v hospodářství plnit ještě nařízenou pracovní povinnost. Pomáhal tehdy stavět úzkokolejnou železnici z Kupičova do Turijska. Koleje, které Němci za války položili, byly po válce rozebrány, takže vlakového spojení se Kupičov nikdy nedočkal a dodnes tak zůstává odříznut od okolního světa.

Po svatbě mého otce v roce 1927 odešel děda na vejminěk. I nadále však podle svých sil pomáhal jak v hospodářství, tak při domácích pracích. Např. stále se staral o dobytek, ale koně měl na starosti otec.

Nejčastěji na dědu vzpomínám v souvislosti s přípravou dřeva na topení. (V Kupičově se topilo v kamenech dřevem, nebo také rašelinou-torfem, která se získala na blízkých lukách. Po jejím vytěžení byly na lukách hluboké, pravidelně kopané jámy-torfičky, kde se odvážnější kluci koupali.) Dřevo se vozilo z panských nebo také státních lesů kolem Kupičova. V zimě se několik hospodářů domluvilo pravděpodobně s hajným a kácely se určené stromy. Kmen se řezal a skládal do kubiků, větve si mohli odvážet ti, kteří se práce v lese zúčastnili. Celé jaro pak děda stál doma u špaluku a sekal větve na drobnější kusy (polínka nebo na drobné chvoji, s nimiž se topilo hlavně v létě). Nepamatuji se, že by někdy toto dřevo připravoval otec. Snad pouze v tom případě, když se silnější kusy musely rozřezat pilou. Děda pomáhal i při dalších pracích.

Po druhé světové válce se ještě dožil návratu do Československa, ale na podzim roku 1955 v Tleskách zemřel a byl pochován.

Jaroslav Fiala

Vesniční blázni

Snad v každé vesnici byli chytří lidé a bývali i hloupí. Za mých dětských let, ne v české vesnici ale v ukrajinském Volkově, který byl spojen s českým Volkovem, byli takoví dva blázni, jak jim říkali, ale spíše bych řekl, byli to chudáci. Mladší se jmenoval Páška, ten měl padoucnici, chodil po vsi a prosil o nějakou tu almužnu. Druhý, starší, tomu říkali Juza Palamár. Byl malý, drobný postavíček, oblek měl samé cáry, nikomu nic zlého neudělal. Stále chodil po vsi, pro děti byl postrachem. Všechny děti se ho bály, když ho někdy skádlili, tak se honil za nimi. Měl jsem z něho také strach.

Jednou mě rodiče poslali za rybník k Jirkovským pro třesně, den byl pěkný, slunko hrálo a já jsem šel s košíčkem pro ty třesně pod vohradami pěšinkou po lukách blíž rybníka, přes mstěček okolo pramenu, kde prý večer tančily bludičky. Ale že to bylo ve dne, tak jsem se nebál. Přišel jsem k Petrom, tak říkali jednomu z Jirkovských bratrů a bratranec. Strýc Petr mě zavedl na zahradu a vykázal mi jeden třesňový strom, na který jsem vylezl a strýc odešel za svou prací.

Já jsem trhal a trhal pěkně červené třesně. Když jsem měl natrhaný plný košík. Podíval jsem se dolů do úvozevých cesty-lidičky, to byla hrůza! Málem bych byl spadl ze stromu, ale zůstal jsem jak přirostlý ke stromu. Dole stál Juza Palamár! Vlasy naježené, ruce schoulené v roztrhaných rukávech, očkama mrkal a díval se vzhůru na mě. Nikdo na dvoře ani v zahradě nebyl, bál jsem se slézt dolů, byl jsem nucen sedět na stromě asi hodinu a Juza stál vytvrval pod stromem. Z té trapné situace mě vysvobodil až strýc Petr, kterému se zdálo, že jsem na té třesni nějak dlouho.

Potulný blázen byl ještě jeden, říkali mu „Filip s kopytama“. Ten stále zpíval, měl nějaké plišky, to prý byly medaile, měl velké, lesklé knoflíky, modrou čepici s kokardou, velkou sukovou hůl s velkým zatočením beraním rohem, kterou nosil zavěšenou na rameni. Na nohou nosil dřeváky pobité kůží v podobě kotníkových bot, obšité králíčí kůží. V kapse mu nechyběla láhev s denaturovaným lihem. Vždy, když si dal loka, špásoval se ženskými a zpíval jim různé písničky a vystříhoval z papíru různé vystřihovánky.

Nikomu neublížil a děti se ho nebály. Kam se poděl, co se s ním stalo, nevím.

P. Bliml

Životní příběh jedněch z nás

Když kolem roku 1870 Češi „...táhli jak hejna tažných ptáků ...“ na Rus, jak píše ve svém díle „Epopěj volyňských Čechů“ Jiří Rébl-Volyňský, vyrazila i rodina Mezenských z Prahy. Tato rodina, dle vyprávění, zde vlastnila hospodu. Museli tam bydlet déle, protože v mnohých zůstalo „pražské chování“, ať posazením čepice, šátkem na krku. Mnohdy se říkalo: „dyť je to Mezenskům Pražák“. Právě, hlavně o jednom z nich, bude toto vyprávění.

Josef Mezenský, nar. roku 1899 na Trnkovce, české kolonii u Kupičova. Jako mladý jinoch prožil I. světovou válku se všemi jejími strastmi. Dle zachovaných snímků se dokonce kouloval s německými vojáky, a také se vyfotografoval v jejich uniformě.

Po válce se vyučil ševcem. Když dospěl, narukoval do polské armády. Po odbytu vojenské služby se oženil s Boženou Kalivodovou, která byla vyučena švadlenou. Rodina se rozrůstala a kolem roku 1928 měli již tři dcery, Libušku, Mařenku a Aničku. Jelikož nebyli nijak zámožní, rozhodli se hledat štěstí ve světě. Tehdy již několik rodin z Kupičova bylo v Kanadě. Rozhodování bylo krátké. Pan Mezenský dojel do Kovelu, do „Bióra Podań Emigracyjnych“ a vše zařídil. Lékařské prohlídky dopadly dobře. Rozprodej majetku byl snadný a již se jen čekalo na odjezd. Hlava rodiny z neznámých důvodů odjel ještě do Kovelu. Někdo ho napadlo, aby se šel podívat na bazar. Zde mu padla do oka nádherná „papácha“. Hned si ji vyzkoušel, chvilku dohadovali cenu a pak si plácli. Pan Mezenský, zářící štěstím, ujížděl domů se vzácnou památkou na Volýň. Radost netrvala dlouho, hlava se mu doslova obypala malými vířivkami. Musel k lékaři, ten to označil za vážné onemocnění a bylo po cestě do Kanady. Rodina zůstala jen s kufry a ranci, bez střechy nad hlavou. A co teď, když zbyl jen oči pro pláč?

Mamě se neříká, že když je člověku nejhůře, Pán Bůh je nejbližší. Rodina Alexandra-Karla Kerdy v Černikově jim poskytla přístřeší. Byly to velice těžké chvíle a roky. Proto, že to byli lidé věřící, skromní a pracovití, životní ránu snášeli snáz. Maminka, jako švadlena, měla práce neustále dost, tatínek v zimě ševcoval. Jelikož kdysi také pracoval s klempíři, teď toho využil při krytí střech. Po čase koupili od Ukrajince pole, postavili si „chát“ a pomalu další budovy. Jako kluci, když jsme páslí krávy u Černikova, jsme si ukazovali, že je to česká „chát“. Ona opravdu byla jiná. Rodinu Mezenských bylo možno vidět každou neděli na evangelických bohoslužbách. Maminka měla holčičky vždy neparáděné, vždyť šly do Kupičova!

Když se již zdálo, že všechny těžkosti jsou překonány, vypukla II. světová válka. Pan Mezenský byl mobilizován a odvelen do Vladimíru Volyňského. Kvůli častému bombardování Němci, byli mobilizovaní přemístováni dále na východ. V nastalé panice se jednotka rozpádala a mnoho vojáků opustilo jednotku. Pan Mezenský se několik dnů skrýval. Polsko se rozpadlo, přišli Sověti a tatínek se již nemusel skrývat. Vláda Sovětů byla krátká a přišli Němci. To již ale nebyli ti Němci, jaké si tatínek pamatoval z I. světové války.

Vládu Němců Mezenských poznali hned v rodině. Přišlo nařízení, že nejstarší dcera Libuška musí do Německa na práci. Samozřejmě, že se jí nechtělo, a odešla do Vrbična k strýci Bohuslavu Kalivodovi. Komise rozhodla, že tedy musí za ní jet otec.

Nakonec se rozhodlo, že pojede prostřední dcera Marie. Ovšem, když dorazili do Kupičova, transport byl pryč. O neštěstí Mezenských se dozvěděl evangelický farář pan Jan Jelínek. Hned jim pomohl. Mařence zařídil práci na faře a sestře Libušce na statku v Nýrách. Byla v německé kuchyni a tím je zachránil před totálním nasazením. Tu pravou tvář těch nových Němců poznali při úplném zničení ukrajinské vsi Tuličův, kde zavraždili 122 lidí. Ze zbylých občanů ještě 30 odvezli na nucené práce do Německa. Mezenských, i když bydleli několik kilometrů od Tuličova, měli vše připravené na povozu, jen ujet. Kdežto ukrajinské obyvatelstvo Černilo opustilo. Tím, že zůstali a neujeli, byli podezřelí ze špionáže ve prospěch Němců. Hlíдали je neustále. Jednou k nim banderovci přijeli a sebrali tatínka, a nesdělili, kam ho vezou. Tehdy byl pryč delší dobu. Když se vrátil, vyprávěl, že byl v lesích, ve štábu UPA, kde příkrýval bunkry a zemlianky.

Byl hrozný ten rok 1943. V Černikově bylo smíšené polsko-ukrajinské manželství, kde měli šest dětí. Byla to velice chudá rodina. Polák se jmenoval Adam, vydělával si hloubením studní. Jak si ho pamatují, (V. Kytl) tak svým oblečením skutečně připomínal toho Adama z ráje. Banderovci ho zabili a manželku s dětmi ponechali. V druhém smíšeném manželství byla manželka Polka. Tu také zabili i s ročním dítětem, které si musela přitisknout na prsa. Tehdy se rozšířily pověsti, že po Polácích přijdeme na řadu my.

Při obsazení Kupičova Poláky došlo ke střetu s banderovci. Poláci je hnali až do Makošovic k lesu, takže se to dalo pozorovat Mezenských oknem. Kdo z banderovců neutekl, byl zabit. To se odehrálo odpoledne. Navečer banderovci odváželi mrtvé. Hned, asi třetí den, jich přijel plný povoz k Mezenským. Každý z nich měl pušku s bodákem a hned prolašovali, že je postřeli. Zdůvodňovali to tím, že jezdí do Kupičova předávat zprávy Polákům. Měli velké

štěstí, že u nich byl soused Ukrajinec, který vše vyvrátil a zaručil se za ně.

Přesto je přestěhovali ke Kerdům, tam, kde kdysi z nouze bydleli. Domů chodili krmít dobytek jedině v doprovodu banderovce.

Chvěli se o životy svých příbuzných a celého Kupičova, když viděli, jaké síly na něj „nastupují“. To nebyli jen ozbrojení banderovci, ale všechno možné se sekýrami, vidlemi a hlavně také s povozy a pytlí. Tenkrát se skutečně třásli strachy a krve by se v nich nedořežal. Poláci Kupičov uhájili, odrazili a rozprášili útočníky. Později zase Poláci obsadili Černilo a opět tekla krev. Tenkrát vtrhli i k Mezenským. Hospodář jim vyšel vstříc a řekl, že jsou Češi, Polák odpověděl, že „grunt“, že Čech se pálit nebude, jinak vesnice Černilov již planula.

Tehdy zde Poláci chytili starého dědu, Ukrajince. Chudák si musel vykopat hrob, postavit se u něj a oni ho zastřelili. To jsem viděla na vlastní oči (Marie Kozlíková, roz. Mezenská). Zabili také jedno děvče, spolužačku Mařenky. Její rodiče odjeli do Kanady a ona vyrůstala u babičky.

Zpracoval V. Kytl dle vyprávění Marie Kozlíkové-Mezenské (Dokončení přístě)

ZPRÁVY Z REGIONŮ ...

Region Brno

V den výročí vzniku Československa - 28. října 2006, se konalo setkání našich členů s podporou hostů z Prahy.

Sešlo se nás na půl sta, počínajíc těmi nejstaršími, kterým dovolilo krásné podzimní počasí, aby přišli. Ale je potěšující, že i mladší generaci táhne ta milá a laskavá atmosféra jejich prarodičů Volyňáků do Sdružení.

Program byl hned v úvodu zpestřen vystoupením hostů - dvou členů Alexandrovců, v jejichž podání jsme si poslechli ruské písně a také (českou) moravskou písničku „Tancuj, tancuj...“

Není žádným překvapením, že mezi volyňskými Čechy máme zdatné kronikáře a písmáky. Vždyť i náš ZPRAVODAJ je toho svědkem. Jak se ukázalo, i na našem setkání, vyšla nová kniha „Rodinná kronika volyňských Čechů“, která sleduje životní osudy od r. 1869 do r. 1930. Mgr. Petr Kalina v autorském čtení nám z ní přečetl úryvek.

Jiná kniha od Jiřího Oliče nese jméno „Volyňský dalekohled“. Autorův praděd, pan Olič, spolu s panem Přibylem organizovali první vlnu osídlování na Volyni, v Hlinsku. Další knížku vydal p. O. Reichert pod názvem „O evangelicích na Volyni“.

S potěšením jsme si vyslechli, že do Brna zavítal v plné svěžesti ze zámoří ve svých 94 letech spisovatel Josef Toman Tománek. Přejeme mu hodně sil a zdraví, stejně jako on nám do nového roku 2007 v pěkné PF.

Vlastníky internetu, zejména mladší generaci, zaujme počíná pana Miroslava Němce, našeho člena, který založil nové volyňské internetové stránky:

E-mailová adresa: cvsp@brno.own.cz

Na této adrese uvítáme nové příspěvky z řad všech příznivců volyňských Čechů.

S velice podnětnou myšlenkou přišla členka představenstva brněnského regionu, paní J. Ničová. A to: Pokusit se iniciovat mladou generaci k založení

Strany volyňských Čechů.

Vždyť je jen základních členů našeho Sdružení tolik, co ve Straně Zelených (2000).

Volyňští Češi by jistě měli co říci v současném stavu naší politické scény.

V brzké době se očekává volba nového předsedy SČVP. V této souvislosti jsme navrhli jako kandidáta do této funkce pana Oldřicha Reicherta, nar. 1932 v Michalovce u Rovna. Věříme, že naše volba byla dobrá.

Po informacích a připomínkách k pomníku Dr. Edv. Beneše, pomníku volyňských Čechů v Rovně a o sbírkách následovalo příjemné slané a sladké pohostění. Volná zábava pak pokračovala při tradiční harmonice. A poněvadž se přiblížila dušičková doba, věnovali jsme krátkou vzpomínku těm, kteří již nejsou mezi námi.

Region Krkonoše

Radostné prožití vánočních svátků a hlavně hodně štěstí, zdraví a spokojenosti v Novém roce 2007 všem členům Zpravodaje a členům SČVP přeje za celý region
Jiřina Novotná.

NAŠI JUBILANTI ...

Poděkování

Děkuji srdečně za přání k mým 90. narozeninám, která jste projevili osobně, písemně nebo telefonicky a též za dárky. Mé poděkování patří zejména Prof. MUDr. V. Dufkovi, předsedovi našeho Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Ireně Malinské, vedoucí regionu Praha, Ing. J. Hofmanovi, O. Reichertovi, V. Pavlíčkovi, MUDr. M. Králičkové, PhDr. M. Žákové, kolektivu našich osvědčených „hospodyněk“ za přípravu a poohostění a též manželům Nečasovým za přítomnost vinem.

Zvláště děkuji všem členům našeho regionu za pamětní list a podpisy všech přítomných na členské schůzi při družné pohodě.

Do další spolupráce přeji všem dobré zdraví, dobrou pohodu a radost z vykonané práce ve prospěch Volyňské komunity.

Skrájakým pozdravem Jaroslav Mec, region Praha Region Krkonoše

Dne 2. 12. oslaví pán JUDr. Šantroch Jaroslav z Trutnova 55 let. Přejeme mu hodně zdraví, štěstí a spokojenosti do dalších let.

Dne 11. 1. 2007 oslaví paní Tomášková Věra z Vrchlabí 80 let. Přejeme jí hodně štěstí, spokojenosti, ale hlavně zdraví, které teď potřebuje.

Za region Jiřina Novotná

Pí Emilie Šantrochová, nar. V Nivě Hubinské, nyní žijící v obci Lišťany, okres Plzeň-sever, se 3. 11. 2006 dožívá 75 let. Zdraví a pohodu do dalších let přeje syn Jaromír.

Zprávu poslal její syn Ing. Jaromír Boháček, který by uviděl každou zprávu o rodišti své matky, která si již mnoho o této věci nepamatuje. Adresa: Ing. Jaromír Boháček, 330 35 Lišťany, čp. 65

Region Chomutov

4. 11. 06 oslavila své životní jubileum 85 let členka našeho reg. pí Božena Hanušová z obce Kupičov na Volyni, bytem v Chomutově. Hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje za region

Jiřina Kačerová a jednatel J. Roller

K šedesátinám našeho předsedy

9. 11. 2006 doc. Iljuk Boris, předseda Sdružení krajanů z Ukrajiny, oslavuje své šedesátiny.

Doc. B. Iljuk byl hlavním iniciátorem přestěhování černobylyšských krajanů a s iniciativou skupinou organizoval a realizoval tuto velkou akci.

Od roku 1990, kdy se začínala příprava přestěhování, on stál v čele celého dění, vzal na sebe větší část starostí spojených s návratem do staré vlasti.

Potřeba bylo zabezpečit podporu celé akce a získat souhlas a podporu vlády ČSFR. V rámci přípravy doc. Iljuk B. se setkal s prezidentem ČSFR Václavem Havlem, s velvyslancem a konzulem ČR a s řadou ministerských úředníků.

Česká vláda souhlasila s přesídlením Černobylyšských krajanů a zabezpečila politickou, materiální a finanční podporu a podnikla další kroky, aby se tato akce mohla uskutečnit. Bylo zapotřebí řešit řadu formálních záležitostí a také překonat mnohé byrokratické překážky z ukrajinské strany.

Doc. Iljuk B. byl vždy v centru dění, snažil se konkrétně pomáhat našim krajanům v přípravě k návratu do historické vlasti.

I po přesídlení do ČR doc. Iljuk zůstává v čele naší organizace. Neustále pokračuje pracovat na vyřešení problémů, vznikajících u našich krajanů, zejména při řešení otázek sociálního a penzijního zabezpečení, otázek uznání našeho profesionálního vzdělání a uznání získaných diplomů, otázek občanství apod. V této souvislosti doc. Iljuk se mnohokrát setkával s ministry, poslanci, senátory a jinými vysokými úředníky. Vždy hájil zájmy našich krajanů.

V roce 2001 a 2006 organizoval celostátní setkání černobylyšských krajanů, které se konalo v Jaroměři. V roce 2005 organizoval setkání a vědeckou konferenci s účastí našich krajanů a zahraničních studentů z jazykových kurzů Karlovy univerzity.

Doc. B. Iljuk úspěšně pracuje na pedagogické fakultě univerzity v Hradci Králové. Téma reemigrace a adaptace krajanů a také problémy multikultury se staly ústředním tématem jeho vědeckých prací. Na tuto tematiku on organizoval řadu vědeckých konferencí za účasti vědců z Akademie věd a zahraničních hostů. Sám se zúčastnil mnoha vědeckých konferencí v zahraničí v Kanadě, Francii, Belgii a v Pobaltských státech.

Napsal řadu článků o našich problémech do novin i vědeckých sborníků. Pracuje na učebnici ukrajinštiny a ukrajinsko-českým slovníkem pro krajanů a cizince původem z Ukrajiny.

Lidé si cení jeho práce. Důkazem toho bylo 2. celostátní setkání černobylyšských krajanů 21. 10. 2006, kde na konferenci i v diskusi od mnoha vystupujících zněla slova vděčnosti a úcty adresována doc. Iljukovi.

Víme, že tato práce vyžaduje mnoho úsilí, energie, psychického vyčerpání a obětavosti a doc. Iljuk tu práci cílevědomě a úspěšně provádí už 16 let. Proto my, krajané, vysoce oceňujeme jeho úsilí a přejeme mu k jeho šedesátinám pevné zdraví a hodně úspěchů v práci a osobním životě.

Za naše krajanů Stanislav Černý

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...

Region Praha

Odešel navždy náš dlouholetý člen, krajan Vladimír Kunášek. Narodil se v českých Dorostajích na Volyni v roce 1923. Jako ostatní rodáci vstoupil do Československého armádního sboru a prožil veškeré boje od Karpatsko-Dukelské operace až do konce války. Zemřel v říjnu 2006 ve Vysokých Třebošicích na Podbořansku, kde poslední léta se svou rodinou bydlel. Byl to on, kdo první vztýčil Československou vlajku na území naší vlasti po překročení hranice na Dukelském průsmyku. Odpočívaj v pokoji v zemi našich předků, kterou jsi se svými druhy osvozoval.

Za členy regionu Praha Irena Malinská

Region Frýdlant

Dne 7. 7. 2006 zemřela krajanka Tylichterová Marie ve věku nedožitých 95 let. Přes svůj pozeňvaný věk byla členkou SČVP Frýdlant a zajímala se o to, co se dělo v oblasti volyňských Čechů.

Rodině projevuje soustrast *Za region Jiří Rychtr*

Dne 25. 10. 2006 zemřel náhle ve věku 83 let plk. v záloze, válečný veterán, pan Josef Vedral z Prostějova. Pocházel z Hulinských Budek.

Věnujte mu tichou vzpomínku. *Jiřina Novotná roz. Vedralová*

Všem pozůstalým projevuje svou úctu i redakce Zpravodaje

Sbírka na výstavbu busty Dr. Edv. Beneše říjen 2006

Region Praha:

L. S. K. 1000 Kč, Marie Tůmová 300 Kč, Otakar Martinovský 200 Kč, Slávka Papíková, Chotiněves 200 Kč a Libuše Gramišová, Praha 200 Kč

Region Karlovy Vary:

p. Prokůpek 200 Kč a Emilie Ševčíková 250 Kč

Region Krkonoše:

Věra Tomášková 250 Kč

Region Litoměřice:

Anna Derflerová 500 Kč, Libuše Mitrovská 100 Kč, Emilie Nováková 200 Kč

Region Frýdlant:

Marie Blimlová, Liberec 100 Kč, Irena Hausmannová, Frýdlant 100 Kč

V minulém čísle došlo k chybě ve jménech dárců 50 Kč a to: místo Bohumila Jesinková mělo být Bohumila Janíčková a místo Nezinková Žofie mělo být Jesinková Žofie. Omlouváme se.

Region Moravskoslezský:

Rostislav Mezenský 800 Kč, Vlasta Barochová 100 Kč, Ludmila Mondeková 100 Kč, Anna Šrubařová 50 Kč, Alexandr Krajdl 500 Kč, Helena Kysilková 50 Kč, Františka Fořtová 50 Kč, Vlasta Jeničková 50 Kč, Josef Jeřábek 200 Kč, Anastázie Hončáková 50 Kč, Vladimír Jeřábek 100 Kč, Marie Lajnveberová 100 Kč a MVDr. Vladimír Samec 200 Kč

Region Moravskoslezský - obvod Horní Benešov

Růžena Bláhová-Sosnová 100 Kč, Ludmila Czerneková, Hor. Benešov 50 Kč, (i další dárci Hor. Benešov) Jaroslav Loukota 150 Kč, Rostislav Mezenský 150 Kč, Jana Pečirková 150 Kč, Irena Seidlerová 100 Kč, Emilie Weirichová 100 Kč

Reg. Moravskoslezský obvod Opava:

Jiří Březinský 50 Kč, Ludmila Čechová 50 Kč, Vlasta Fáborská 50 Kč, Viktorie Ivanová 50 Kč, Josef Kajzer 50 Kč, Anna Klimundová 50 Kč, Josef Knob 50 Kč, Emilie Krejčí 50 Kč, Václav Krejčí 50 Kč, Bohumil Perman 50 Kč, Irena Rožášová 50 Kč, Irena Trumplová 50 Kč, Milada Zemanová 50 Kč a anonymní dárci 50 Kč,

DARY, došlé na konto SDRUŽENÍ Říjen 2006

Region Praha:

Marie Tůmová 1000 Kč

Moravskoslezský region:

Alexandr Krajdl 100 Kč, Slávka Gajdošíková 50 Kč

Obvod Opava:

Jiří Březinský 50 Kč, Ludmila Čechová 50 Kč, Vlasta Fáborská 50 Kč, Viktorie Ivanová 50 Kč, Josef Krajzler 50 Kč, Anna Klimundová 50 Kč, Josef Knob 50 Kč, Emilie Krejčí 50 Kč, Václav Krejčí 50 Kč, Bohumil Perman 50 Kč, Irena Rožášová 50 Kč, Irena Trumplová 50 Kč, Milada Zemanová 50 Kč a anonymní dárci 50 Kč.

Všem dárcům děkujeme ze srdce. SČVP a Redakce

Region Moravský Krumlov:

Irena Trumplová 50 Kč, Milada Zemanová 50 Kč, anonymní dárci 50 Kč

Pan Kláště 5000 Kč

Všem dárcům patří poděkování za dar na tento ušlechtilý účel.

Dary pro region moravskoslezský

Barochová Vlasta 100 Kč, Mondeková Ludmila 100 Kč, Krajdl Alexandr 100 Kč, Klaban Valerián 200 Kč, Knob Vladimír 100 Kč, Knob Josef 100 Kč, Moravec Jaroslav 100 Kč, Gajdošíková Slávka 100 Kč a Klaban Stanislav 100 Kč

Vedení regionu za dary děkuje.

Dary pro region Brno

Hrušková Naděžda 200 Kč, Pěnazová Vlasta 50 Kč, Chudobová Anna 50 Kč, Kučera Josef 100 Kč, Furchová Lydie 100 Kč, Loskotová Eleonora 100 Kč, Bezděková Alžběta 100 Kč, Krajzlová Milada 100 Kč, Odstrčilová Květoslava 100 Kč, Kubinová Marie 150 Kč, Kepřtová Miloslava 200 Kč, Němec Oldřich 200 Kč, Němec Vladimír 200 Kč, Sýkora Ant. 200 Kč-celkem 1850 Kč.

Region za dary děkuje

Upozornění dopisovatelům i vedoucím regionů

Jelikož Zpravodaj vychází nyní vzhledem k technickým důvodům až koncem měsíce, žádáme, abyste zprávy, týkající se data v témž měsíci, zaslali s velkým předstihem. Příklad. Chcete-li, aby se uveřejnil termín schůze nebo setkání na začátku měsíce listopadu, musíte oznámení zaslat již před koncem měsíce září, aby k uveřejnění došlo v měsíci říjnu. Jinak vyjde až koncem listopadu, tj. po uskutečnění tohoto setkání a nesplní svůj účel. Totéž platí o aktuálních zprávách.

Děkujeme za pochopení - Redakce

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje.

Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, tel.: 233 550 070.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8,**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 28.11..2006

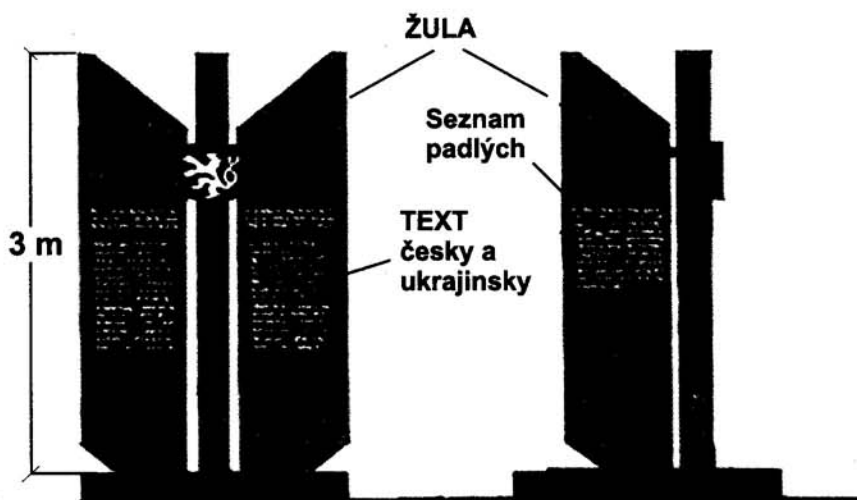

ZPRAVODAJ

Příležitostná příloha
Listopad 2006

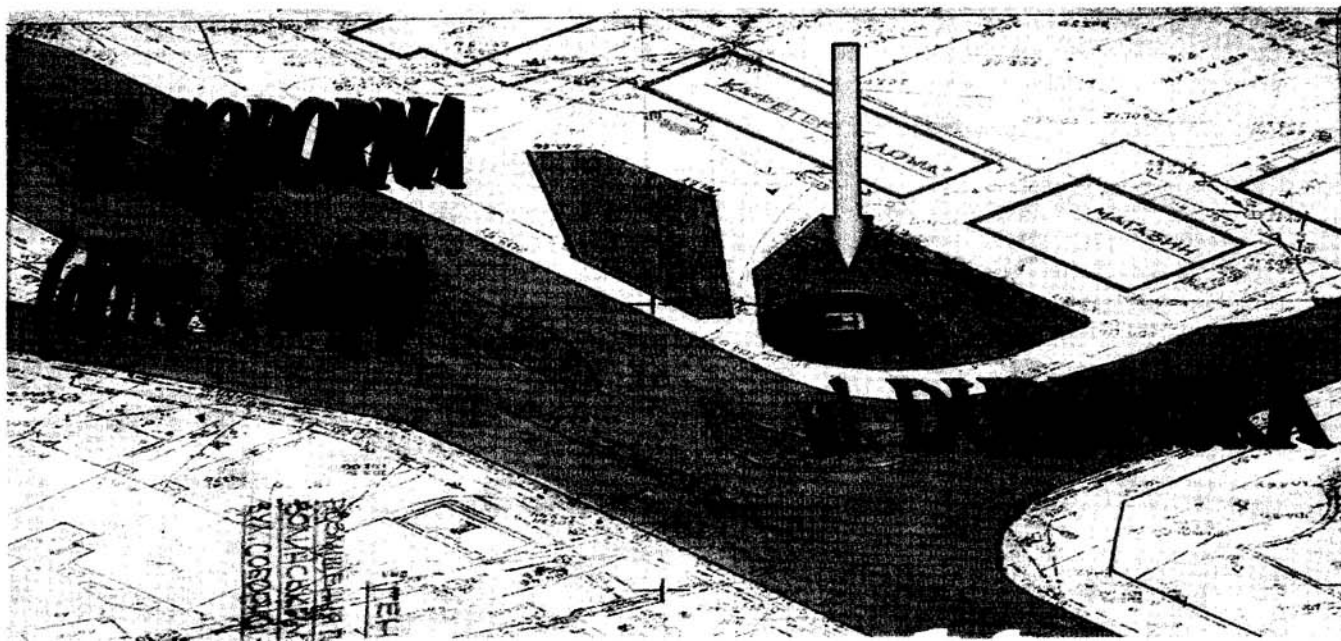
Postavíme v městě **Rovno** na ukrajinské Volyni
POMNÍK VOLYŇSKÝM ČECHŮM
SYMBOLICKÝ VÁLEČNÝ HROB
a odhalíme ho v květnu 2007 k šedesátému výročí reemigrace
do staré vlasti.

Čelní pohled

Boční pohled

V místě budoucího pomníku stála „komandatura“ čs. jednotek v SSSR

Na čelních deskách pomníku bude tento český a ukrajinský text.

Na boční desce bude seznam zahynulých čs. vojáků v Rovně (17 jmen, roky a místa jejich narození).

POMNÍK VOLYŇSKÝM ČECHŮM SYMBOLICKÝ VÁLEČNÝ HROB

V letech 1868 — 1947 žila v bývalé Volyňské gubernii Ukrajiny česká národnostní menšina.

Za první světové války téměř 1500 volyňských Čechů bojovalo
 v československých legiích, které vznikly v Kyjevě.

Za druhé světové války jich více než 10500 spontánně vstoupilo, převážně v Rovně, do
 Československého armádního sboru, zorganizovaného v Sovětském svazu, aby přispěli
 k osvobození Ukrajiny a Československa od německých nacistických okupantů.

Na frontách obou světových válek zahynulo více než 2000 a v zázemí téměř 1000 volyňských
 českých mužů a žen.

V roce 1947 se jich necelých 40000 vrátilo do své staré vlasti — Československa.

Československá obec legionářská, Praha.

[Ministerstvo obrany České republiky *)]

Město Rovno.

*) Zvažuje se nahrazení textem: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

Vznik myšlenky a opatření k zajištění realizace

Z popudu historicko dokumentační komise ČsOL (dále HDK) navrhl předseda ČsOL genmjr. Antonín Špaček svým dopisem ze dne 22. října 2005 starostovi města Rovno p. Viktorovi Anatolieviči Čajkovi, aby k šedesátému výročí ukončení reemigrace volyňských Čechů do staré vlasti (začátek května 2007) byl postaven výše uvedený pomník, který by připomínal nejen život, ale také zásluhy a oběti této české menšiny v boji za vznik a obnovení Československé republiky.

Díky pomoci vlivného příznivce volyňských Čechů, který žije v městě Rovno, JUDr. Sergeje Grigorieviče Kornilieva bylo dosaženo tohoto stavu:

- zpracovány a HDK předloženy k výběru tři varianty architektonického řešení,
- usnesením Výkonného výboru Rovenské městské rady ze dne 12.9.06 jsou vyřešeny všechny právní náležitosti stavby a uloženo převzetí hotového pomníku do péče města,
- hlavní architekt města schválil postavení pomníku na důstojném a frekventovaném místě,
- s ohledem na název a celkové pojetí pomníku zajisté ho město zařadí do oficiálních akcí při příležitostech *Dnů vítězství* (každoročně 9. května),
- vybrána realizační firma Simens Gabro spol. s r. o. v městě Rovno, která HDK ČsOL předložila v září 2006 návrh *Smlouvy o dílo* včetně finanční kalkulace na postavení pomníku. Smlouva byla dne 7. 12. 2006 podepsána.

Předseda a místopředseda ČsOL vydali dne 22.11.2005 předsedovi HDK Vladimírovi Paličkovi a členovi ing. Jiřímu Hofmanovi pověření k zajišťování tohoto úkolu, kromě těch opatření, které přísluší statutárním orgánům ČsOL. Obdobné pověření vydal dne 11.10.2006 předseda SČVP Marii Nečasové, Oldřichu Rejchrtovi a PhDr. Miloslavě Žákové.

Zajištění financování stavby.

HDK ČsOL jednáním s ministerstvem zahraničí a ministerstvem kultury ČR zjistila, že zákon jim neumožňuje uvolňovat finanční prostředky do zahraničí na podobné účely. Ministerstvo obrany ČR může dle zákona přispívat na údržbu a zřizování válečných hrobů v zahraničí formou daru, avšak dle plánovací metodiky může přispět až v roce 2008. Není ale jisté, že zaplánované finanční prostředky skutečně uvolní. Z toho vyplývá, že naše zainteresované organizace si musí pomoci samy a to ve velmi krátké době.

Výše uvedení představitelé ČsOL a SČVP navrhli statutárním orgánům formu financování z vlastních zdrojů.